

УДК 378.14:355.233:623

DOI: 10.31376/2410-0897-2026-1-60-163-171

ЗМІСТОВО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ ЗДАТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ШТАТНОГО ОЗБРОЄННЯ ПІДРОЗДІЛУ

Ніконенко Андрій Миколайович

аспірант

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

e-mail: ukraine.kiev1@gmail.com

ORCID ID: 0009-0004-2261-7906

У статті обґрунтовано змістово-функціональну модель формування здатності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до застосування штатного озброєння підрозділу в процесі професійної підготовки у вищому військовому навчальному закладі. Методологічну основу моделі становлять компетентнісний, діяльнісний, системний і контекстний підходи. Визначено структуру досліджуваної здатності як інтегративного результату підготовки, що охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний і рефлексивно-психологічний компоненти. Модель подано як цілісну педагогічну систему, що включає методологічно-цільовий, організаційно-змістовий і результативно-оцінний блоки. Розкрито педагогічні умови реалізації моделі: інтеграцію бойового досвіду, використання сучасних технічних засобів навчання, тренажерних і віртуальних середовищ, кейс-методу та навчальних ігор. Визначено критерії, показники й рівні сформованості здатності. Доведено, що запропонована модель забезпечує поетапний перехід від засвоєння знань до формування стійких практичних навичок застосування озброєння в умовах, наближених до службово-бойових.

Ключові слова: *військова освіта, професійна підготовка майбутніх офіцерів, вогнева підготовка, педагогічна модель, компетентнісний підхід, штатне озброєння підрозділу.*

Постановка проблеми. Сучасний стан безпекового середовища в Україні, зумовлений тривалою збройною агресією російської федерації та необхідністю ведення бойових дій високої інтенсивності, висуває безпрецедентні вимоги до рівня професійної підготовки офіцерських кадрів Національної гвардії України (НГУ). Особливої актуальності набуває питання вогневої підготовки, а саме – здатності майбутніх офіцерів до ефективного застосування штатного озброєння підрозділу.

Ефективність виконання бойових та службово-бойових завдань безпосередньо залежить від того, наскільки впевнено молодий офіцер володіє не лише особистою зброєю, а й усім арсеналом озброєння, що перебуває в розпорядженні підпорядкованого йому підрозділу (кулемети, гранатомети, протитанкові засоби тощо).

Ключовими аспектами актуальності є:

динамічність озброєння – поява нових зразків вітчизняного та західного озброєння (у межах матеріально-технічної допомоги) потребує від офіцера здатності швидко опанувати складні технічні системи та навчати цьому підлеглий особовий склад;

стресогенність середовища – реальні бойові умови вимагають переходу від «тирових» навичок до автоматизму в умовах фізичного виснаження та психологічного тиску;

роль офіцера як інструктора – майбутній офіцер не просто стрілець, а передусім керівник вогню та методист, який організовує систему вогневого ураження підрозділу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання підготовки офіцерських кадрів для сектору безпеки і оборони України перебуває в центрі уваги багатьох науковців, що зумовлено трансформацією освітнього процесу у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) відповідно до стандартів НАТО та вимог воєнного часу.

Фундаментальні аспекти розвитку людських ресурсів та стратегічного управління освітнім процесом у системі НГУ висвітлено в працях М. Медвідя. Зокрема, автор обґрунтував методологію формування ресурсів для службово-бойової діяльності та визначив шляхи впровадження інновацій у військовий освітній простір [1; 2]. Питання внутрішнього забезпечення якості освіти та врахування тенденцій воєнної політики в освітньому процесі детально розкрито в монографічних та колективних дослідженнях учених М. Медвідя, Ю. Медвідь, М. Ктіторова та А. Курбатова [3; 4].

Значна частина досліджень присвячена розробці моделей формування готовності майбутніх офіцерів до різних видів діяльності:

спеціальні навички – використання ІТ (П. Дзюба), засобів РХБ захисту (Я. Король), заходів фізичного впливу (О. Хацаюк та ін.) та локалізація нестандартних ситуацій (О. Лемешко) [5; 6; 7; 8];

загальновійськові аспекти – професійна готовність до військово-професійної діяльності (Я. Зорій) та роботи з персоналом (Т. Павлюк) [9; 10];

службово-бойові завдання НГУ – В. Криворучко дослідив готовність до охорони громадського порядку та конвоювання, а Ю. Медвідь розкрила структуру готовності до службово-бойової діяльності загалом [11; 12].

Найбільш наближеними до теми нашого дослідження є праці О. Маркова, Ю. Самсонова, С. Бородіна, які вивчали формування компетентностей у системі вогневої підготовки з використанням технічних засобів навчання [13]. Учений Ю. Самсонов та колеги також визначили критерії готовності до практичної стрільби [14]. Особливої уваги заслуговують роботи М. Медвідя, О. Бірюкова, у яких здійснено експериментальну перевірку педагогічних умов формування здатності до застосування штатного озброєння [15].

Сучасні підходи до навчання (кейси, симуляції) в контексті підготовки майбутніх офіцерів НГУ розглянуто в працях В. Курок, Г. Луценка та П. Совінського [16; 17]. Дослідники наголошують, що впровадження бойового досвіду та симуляційних технологій є критичною умовою формування інтегральної компетентності в сучасних умовах [17; 18; 19].

Попри наявність ґрунтовних розробок щодо окремих аспектів підготовки, питання побудови цілісної змістово-функціональної моделі, яка б синхронізувала теоретичні знання про штатне озброєння з функціональними навичками його бойового застосування в умовах стресу та динамічного бою, залишається недостатньо висвітленим. Це й зумовлює вибір теми нашої статті.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка змістово-функціональної моделі формування здатності майбутніх офіцерів НГУ до застосування штатного озброєння підрозділу, а також визначення структурних компонентів цієї моделі, що забезпечують перехід від теоретичної обізнаності до високого рівня професійної готовності в умовах сучасного бою.

Для досягнення поставленої мети передбачається розв'язання таких завдань: визначити структуру та ключові компоненти змістово-функціональної моделі; розкрити взаємозв'язок між блоками підготовки; окреслити педагогічні умови, що забезпечують ефективність упровадження моделі в освітній процес ВВНЗ з урахуванням досвіду ведення бойових дій.

Виклад основного матеріалу. Змістово-функціональна модель формування здатності майбутніх офіцерів НГУ до застосування штатного озброєння підрозділу – це теоретично обґрунтована, структурована педагогічна система, яка відображає взаємопов'язану сукупність цілей, змісту підготовки, методологічних підходів, педагогічних умов, форм, методів, засобів і процедур оцінювання, що забезпечують поетапне та результативне формування в курсантів готовності й практичної спроможності безпечно, правомірно та ефективно застосовувати штатне озброєння підрозділу в службово-бойовій діяльності. Розроблена змістово-функціональна модель формування зазначеної здатності відображена в табл. 1.

Таблиця 1

Змістово-функціональна модель формування здатності майбутніх офіцерів НГУ до застосування штатного озброєння підрозділу

Блок моделі	Складники (елементи)	Зміст наповнення	Педагогічні інструменти реалізації	Очікуваний результат
Методологічно-цільовий	Мета	формування здатності майбутніх офіцерів НГУ до обґрунтованого, безпечного та ефективного застосування штатного озброєння підрозділу в типових і змінних службово-бойових умовах	постановка результативних навчальних цілей; узгодження з освітньо-професійною програмою та військово-спеціальними дисциплінами	чітко визначений кінцевий результат підготовки
	Підходи	компетентнісний, діяльнісний, системний, контекстний	проектування змісту й технологій навчання на основі професійних дій	узгодженість структури підготовки
	Принципи	професійної спрямованості; інтеграції; поетапності; варіативності; практико-орієнтованості; зворотного зв'язку	відбір змісту і форм занять відповідно до принципів	методична цілісність процесу
Структурно-компонентний (що формується)	Мотиваційно-ціннісний компонент	професійна мотивація; відповідальність за рішення щодо застосування озброєння; орієнтація на безпеку	аналіз бойових кейсів; професійні дискусії; зустрічі з практиками	стійка професійна установка
	Когнітивний компонент	знання ГТХ озброєння; правил застосування; тактичних алгоритмів; вимог безпеки	інтегровані лекції; мультимедійні курси; тестування	системні спеціальні знання
	Діяльнісний компонент	уміння підготовки, приведення до бою та застосування озброєння; управління вогнем	тренажери; практичні стрільби; тактичні вправи; симулятори	сформовані практичні вміння
	Рефлексивно-психологічний компонент	самоконтроль; стресостійкість; здатність до корекції дій	ситуаційні задачі; часові обмеження	здатність до самокорекції
Організаційно-змістовий	Змістові модулі	матеріально-технічний; тактико-прикладний; безпековий; управлінський	модульна побудова курсу	структурований зміст підготовки
	Форми навчання	аудиторні; польові; тренажерні; сценарно-тактичні заняття	комплексні заняття; міждисциплінарні модулі	контекстність підготовки

	Методи	ситуаційне моделювання; кейс-метод; навчальні ігри; тренінг	розбір ситуацій; групові рішення; змагальні вправи	активізація професійного мислення
	Засоби	штатне озброєння; тренажери; імітатори; цифрові симулятори	технічні засоби навчання	безпечне багаторазове відпрацювання
	Педагогічні умови	інтеграція бойового досвіду; міждисциплінарність; поетапне ускладнення; розвиток командної взаємодії	узгодження програм; спільні заняття кафедр	підвищення ефективності формування здатності
Процесуально-функціональний	Етапи	мотиваційний → пізнавальний → тренувальний → ситуаційно-моделювальний → рефлексивний	поетапне проєктування занять	послідовне нарощування готовності
	Цикл навчальних дій	вивчення → відпрацювання → застосування → аналіз → корекція	повторювані навчальні цикли	стійкість навичок
Результативно-оцінний	Критерії	мотиваційний; знаннєвий; операційний; рефлексивний	критеріальні матриці оцінювання	об'єктивність контролю
	Показники	повнота знань; точність дій; правильність рішень; стабільність результатів	тести; нормативи; практичні завдання	вимірюваність результату
	Рівні сформованості	високий; достатній; середній; початковий	комплексна діагностика	рівнева інтерпретація готовності
	Форми контролю	теоретичний; практичний; ситуаційний; експертний	тестування; стрільби; кейси; експертні оцінки	підтверджена сформованість здатності

Штатне озброєння підрозділу – це сукупність усіх видів вогнепальної зброї, бойової техніки та спеціальних засобів, які офіційно закріплені за конкретним військовим підрозділом (відділенням, взводом, ротою) згідно з його штатною структурою (табелем до штату). Це зброя, яка належить підрозділу на постійній основі для виконання ним визначених службово-бойових завдань.

Розроблення змістово-функціональної моделі в дослідженні здійснювалося з урахуванням компетентнісного, діяльнісного, системного та контекстного підходів. Компетентнісний підхід визначає орієнтацію на інтегрований результат – здатність діяти в реальних умовах службово-бойової діяльності [12; 20]. Діяльнісний – забезпечує поетапне формування способів професійних дій з озброєнням. Системний – вимагає узгодженості всіх елементів освітнього процесу [3; 21; 22]. Контекстний – передбачає наближення навчальних ситуацій до реальних сценаріїв застосування сил і засобів підрозділу.

Організаційно-змістовий блок моделі передбачає використання інноваційної матеріально-технічної бази, яка дає змогу інтенсифікувати процес формування навичок володіння зброєю. Важливою складовою технічного забезпечення є впровадження мультимедійних лазерних тирів, що дозволяють відпрацьовувати базові елементи пострілу (хват, прицілювання, спуск) без витрат боєприпасів, забезпечуючи миттєвий аналіз помилок у цифровому форматі.

Особливий акцент у межах блоку зроблено на застосуванні VR-симуляторів (віртуальної реальності). Це дає змогу занурити майбутнього офіцера у складне тактичне середовище (міська забудова, обмежена видимість, стресові звукові ефекти), де використання штатного озброєння вимагає миттєвого прийняття рішень. Такі засоби забезпечують безпечне відпрацювання сценаріїв, які технічно складно або дорого реалізувати на звичайних полігонах.

З огляду на сучасний характер ведення бойових дій, змістове наповнення підготовки розширено аспектами взаємодії зі штатними та приданими засобами БПЛА. Організація занять передбачає сценарії, у яких курсант як командир підрозділу має застосовувати штатне озброєння (автомати, кулемети, гранатомети) на основі даних повітряної розвідки в реальному часі. Це формує комплексну здатність офіцера до цілевказування, коригування вогню та оцінки ефективності ураження противника, інтегруючи традиційну вогневу підготовку в єдиний цифровий контур управління сучасним боєм.

З урахуванням підходів до структурування професійної готовності майбутніх офіцерів [9; 10; 12] та авторських напрацювань щодо структури й діагностики здатності до застосування штатного озброєння [23] в моделі виокремлено чотири компоненти: мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний і рефлексивно-психологічний.

Мотиваційно-ціннісний компонент охоплює професійну мотивацію до якісного оволодіння озброєнням, усвідомлення відповідальності за наслідки його застосування, орієнтацію на дотримання правових норм і вимог безпеки, що узгоджується з положеннями законодавчої бази діяльності НГУ [24] та результатами досліджень ролі мотивації в пізнавальній активності здобувачів освіти [25].

Когнітивний компонент включає систему знань про тактико-технічні характеристики штатного озброєння, правила експлуатації, алгоритми підготовки та порядок застосування в різних тактичних умовах. Його формування забезпечується через оновлення змісту освітніх програм і навчальних дисциплін на основі науково обґрунтованих методик перегляду змісту підготовки у ВВНЗ [21; 22].

Діяльнісний компонент пов'язаний із формуванням практичних умінь і навичок підготовки, приведення до бойового застосування та використання озброєння підрозділу. Ефективність його формування підвищується за умов широкого використання кейс-методу [16], навчальних ігор [26], тренажерних і

симуляційних технологій [13; 17; 18], що забезпечують багаторазове відпрацювання алгоритмів дій у варіативних умовах та доведення їх до рівня стійких професійних навичок.

Для того, щоб теоретична модель стала практичною, навчання майбутніх офіцерів НГУ має базуватися на принципах контекстного навчання – тобто відтворення реальних бойових ситуацій.

Нижче наведено приклади конкретних вправ та сценаріїв, розподілених за рівнями складності, які доцільно включити до практичної частини підготовки.

1. Сценарій «Контакт під час патрулювання» (вправа на швидку реакцію та управління підрозділом).

Мета – відпрацювання навичок переведення штатного озброєння з похідного положення в бойове та управління вогнем відділення.

Опис – курсанти у складі групи здійснюють марш. Інструктор подає сигнал про напад (використовуючи піротехніку або мішені, що раптово з'являються).

Дії – миттєве зайняття вогневих позицій.

Команда командира на відкриття вогню (визначення секторів, цілевказування).

Використання штатних UAR-15 та кулеметів для придушення противника.

2. Вправа «Стрільба в умовах обмеженої видимості та фізичного навантаження».

Мета – формування стійкості до стресу та здатності до точного вогню при високому пульсі.

Опис – перед виконанням стрільби курсанти долають смугу перешкод або виконують інтенсивні вправи (берпі, перенесення «пораненого»).

Дії – стрільба по мішенях на різних дистанціях (від 50 до 300 метрів).

Робота з прицілами нічного бачення або тепловізорами (якщо сценарій нічний).

Усунення штучно створених затримок зброї (заклинювання, перекіс патрона) у рукавицях.

3. Сценарій «Зачистка приміщення з використанням короткоствольної зброї та гранат».

Мета – відпрацювання взаємодії в парах / четвірках у замкненому просторі.

Опис – використання тренувального комплексу «Кілер-хаус».

Дії: вхід у приміщення, контроль кутів; диференціація цілей (мішень «ворог» vs мішень «цивільний»).

Застосування пістолета (Fort-17) як вторинної зброї в разі виходу з ладу основної.

Імітація кидка наступальної гранати для придушення вогневої точки.

4. Вправа «Боротьба з ворожими FPV-дронами (Антидрон-підготовка)».

Мета – інтеграція сучасного досвіду війни в освітній процес.

Опис – стрільба по рухомих повітряних цілях (стендова стрільба або імітація дрона на лесрній установці).

Дії: відпрацювання стрільби випередженням зі штатної автоматичної зброї; координація дій: один боець веде вогонь, інший використовує РЕБ-рушницю (антидрон).

5. Сценарій «Оборона блокпоста з підтримкою важкого озброєння».

Мета – навчити майбутніх офіцера не лише стріляти самому, а й ефективно використовувати вогневу міць всього підрозділу.

Опис – комплексна вправа, де задіяні автомати, снайперські гвинтівки та крупнокаліберні кулемети (наприклад, Browning M2 або ДШК).

Дії: розподіл секторів стрільби для кожного виду зброї; управління вогнем за допомогою радіозв'язку в умовах імітації РЕБ-перешкод; стрільба по броньованих цілях (імітація БТР).

Ці вправи дають змогу реалізувати три ключові етапи:

навчально-тренувальний – відпрацювання окремих елементів (стійка, хват, прицілювання);

професійно-моделювальний – виконання вправ у складі підрозділу (сценарії 1, 3, 5);

контрольно-коригувальний – аналіз помилок після виконання (наприклад, перегляд відео з камери GoPro, встановленої на шоломі курсанта, що відповідає рефлексивному компоненту моделі).

Рефлексивно-психологічний компонент передбачає розвиток здатності до самоконтролю, оцінювання правильності прийнятих рішень, психологічної стійкості та готовності до корекції дій. Його значущість підтверджується дослідженнями структури готовності до службово-бойової діяльності [12] та експериментальними роботами з перевірки педагогічних умов формування професійної готовності майбутніх офіцерів [15; 27].

Організаційно-змістовий блок моделі передбачає модульну побудову підготовки, інтеграцію бойового досвіду в навчальні заняття [19], використання сценарного підходу до проектування занять і навчальних ситуацій, що відповідає сучасним підходам до розвитку військової освіти в країнах-партнерах і державах НАТО [28]. Важливим є також урахування принципів освіти дорослих і безперервного професійного розвитку [29].

Результативно-оцінний блок моделі ґрунтується на критеріях і рівнях сформованості здатності, які узгоджуються з підходами до визначення критеріїв готовності у стрілецькій і професійно-прикладній діяльності

[14] та авторській системі критеріїв і діагностики [23]. Оцінювання здійснюється комплексно – через теоретичні тести, практичні нормативи, розв’язання ситуаційних завдань, експертну оцінку та самооцінювання.

У табл. 2 відображено показники оцінювання здатності до застосування штатного озброєння.

Таблиця 2

Показники оцінювання здатності до застосування штатного озброєння

Показник	Низький рівень	Середній рівень	Високий рівень
Час на підготовку до бою	перевищує норматив на 20% і більше	відповідає нормативу «добре»	перекриває норматив «відмінно»
Точність (ефективність)	< 50% уражених цілей	60–80% уражених цілей	> 90% вражених цілей
Самостійність	тільки за командою та під наглядом	самостійні дії в межах відомих алгоритмів	прийняття самостійних рішень у критичних ситуаціях
Робота в команді	заважає іншим або діє ізольовано	чітко взаємодіє в парі	координує вогонь усього підрозділу

Таким чином, розроблена змістово-функціональна модель є цілісною відкритою системою, де результативно-оцінний блок виконує роль зворотного зв’язку для корекції методологічних підходів.

Особливе місце у функціонуванні моделі посідає інтеграція сучасного бойового досвіду. У ході дослідження було встановлено, що формування здатності до застосування штатного озброєння не може обмежитися лише виконанням стандартних вправ стрільб. Воно має відбуватися в умовах, що максимально імітують динаміку сучасного вогневого контакту: від використання засобів РЕБ до взаємодії з розрахунками БПЛА під час корекції вогню штатного озброєння підрозділу.

Отже, упровадження запропонованої моделі в освітній процес ВВНЗ НГУ дає змогу системно підійти до формування професійної готовності майбутніх командирів, забезпечуючи їхню здатність ефективно використовувати штатне озброєння як головний інструмент виконання бойового завдання та збереження життя особового складу.

Висновки. У результаті теоретичного аналізу наукових джерел та узагальнення сучасних підходів до професійної підготовки офіцерських кадрів сектору безпеки і оборони встановлено, що формування здатності майбутніх офіцерів НГУ до застосування штатного озброєння підрозділу має розглядатися як спеціально організований, системний і результатоорієнтований педагогічний процес. Його ефективність забезпечується узгодженням цілей, змісту, педагогічних технологій і процедур оцінювання в межах цілісної моделі підготовки.

Обґрунтовано змістово-функціональну модель формування зазначеної здатності, побудовану на засадах компетентнісного, діяльнісного, системного та контекстного підходів. Модель структуровано у вигляді взаємопов’язаних блоків – методологічно-цільового, організаційно-змістового та результативно-оцінного – що забезпечують логіку педагогічного проектування і керування освітнього процесу. Її побудова узгоджується з науковими підходами до педагогічного моделювання професійної готовності майбутніх офіцерів, представленими в сучасних дослідженнях.

Визначено структуру здатності до застосування штатного озброєння підрозділу як інтегративного утворення, що охоплює мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний і рефлексивно-психологічний компоненти. Така структура відповідає науковим уявленням про багатокомпонентну готовність до службово-бойової діяльності та узгоджується з результатами досліджень у сфері підготовки майбутніх офіцерів НГУ.

Результативність реалізації моделі підвищується за дотримання визначених педагогічних умов: інтеграції бойового досвіду в освітній процес, оновлення змісту підготовки на основі науково-обґрунтованих методик проектування та перегляду освітніх програм, використання кейс-методу, навчальних ігор, тренажерних і симуляційних технологій, а також розвитку загальнопрофесійних і комунікативних умінь майбутніх офіцерів. Комплексне поєднання цих інструментів забезпечує поетапний перехід від засвоєння знань до стійкого практичного вміння діяти в умовах, наближених до реальних.

Список використаної літератури

1. Медвідь М. М. Методологія формування і розвитку людських ресурсів для використання у службово-бойовій діяльності : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.07. Харків, 2015. 40 с.
2. Медвідь М. М., Бабічев А. В., Дем’янишин В. М., Медвідь Ю. І., Бухун А. Г. Попереду змін у військових системах вищої освіти та професійної орієнтації. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*. 2016. Вип. 14. С. 76–87. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2018-14-45-52>.
3. Медвідь М. М., Медвідь Ю. І., Кітоторов М. О. Система внутрішнього забезпечення якості вищого військового навчального закладу: особливості, умови розвитку : монографія / за заг. ред. М. М. Медвідя. Київ, 2023. 107 с. URL: <http://surl.li/rqbxij> (дата звернення: 08.02.2026).
4. Медвідь М. М., Кітоторов М. О., Медвідь Ю. І., Курбатов А. А., Пашинський А. В., Криворучко В. О. Врахування тенденцій воєнної політики України в організації освітнього процесу вищого військового навчального закладу. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*. 2022. Вип. 4. С. 29–37.
5. Дзюба П. Модель формування готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. 2022. № 4. С. 43–55. DOI: <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v31i4.1273>.

6. Король Я. Модель формування професійної готовності майбутніх офіцерів до застосування засобів радіаційно-хімічного захисту. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. 2018. № 2. С. 191–201.
7. Хацаюк О. В., Єлісеєва О. С., Жуков В. Л., Клименко В. П., Бережний Ю. М. Модель формування готовності майбутніх офіцерів-правоохоронців до застосування заходів фізичного впливу в різних умовах службово-оперативної діяльності. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 29 (2). С. 174–178. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/29-2.34>.
8. Лемешко О. Модель формування професійної готовності майбутніх офіцерів-прикордонників до локалізації нестандартних ситуацій в пунктах пропуску через державний кордон. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*. 2017. № 1. С. 148–159.
9. Зорій Я. Б. Структурно-функціональна модель системи формування готовності майбутніх офіцерів запасу до військово-професійної діяльності. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія*. 2018. Вип. 291. С. 103–109.
10. Павлюк Т. Г. Модель формування професійної готовності до роботи з персоналом майбутніх офіцерів-прикордонників. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2017. Вип. 56–57. С. 296–300.
11. Криворучко В. О. Модель формування готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань з охорони громадської безпеки і порядку, конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних. *Інноваційна педагогіка. Серія: Педагогічні науки*. 2024. Вип. 77. С. 131–136. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/77.26>.
12. Медвідь Ю. І. Визначення сутності і структури готовності майбутніх офіцерів запасу до службово-бойової діяльності. *Наукові записки кафедри педагогіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2018. Вип. 43. С. 209–226.
13. Марков О. В., Самсонов Ю. В., Бородін С. В., Шемчук В. А., Атаманенко І. О. Формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів різних інституцій сектора безпеки і оборони України в системі вогневої підготовки з використанням сучасних технічних засобів навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 32 (2). С. 194–198. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/32-2.39>.
14. Самсонов Ю. В., Льченко С. С., Марков О. В., Партико Н. В., Бородін С. В., Дяченко К. Е., Кушнарєв Б. О. Критерії та рівні сформованості готовності здобувачів вищої освіти, які спеціалізуються в практичній стрільбі до змагальної діяльності. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія: 15*. 2022. Вип. 2. С. 106–111. DOI: [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.2\(146\).23](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.2(146).23).
15. Медвідь М. М., Бірюков О. І., Ніконенко А. М., Задорожний К. А., Повар О. В., Магмет Т. М. Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування у майбутніх офіцерів здатності до застосування штатного озброєння підрозділу. *Вісник Черкаського університету. Серія: Педагогічні науки*. 2023. 2. С. 39–48. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-2-39-48>.
16. Курок В. П., Луценко Г. В., Зінченко В. П. Застосування кейс-методу в процесі формування готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання службово-бойових завдань. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки*. 2024. Вип. 3 (56). С. 10–17. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-3-56-10-17>.
17. Медвідь М., Красовський П., Ктіторв М., Совінський П., Круглов С., Зінченко С. Підвищення рівня сформованості інтегральної компетентності курсантів та слухачів Київського інституту Національної гвардії України з використанням симуляційних технологій. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2025. № 3. С. 117–127. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-3-117-127>.
18. Medvid M. M., Storoška M., Kurbatov A. A., Medvid Y. I., Bunechko A. M. Enhancing combat readiness via evidence-based pedagogical innovations in National Guard of Ukraine officer training. *Educational Dimension*. 2024. DOI: 10.55056/ed.803.
19. Медвідь М. М., Криворучко В. О., Курбатов А. А., Гавришук М. М., Ніконенко А. М., Семенов М. В. Вивчення та впровадження бойового досвіду як передумова формування готовності майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2023. № 4. С. 66–74. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-66-74>.
20. Медвідь Ю., Ніконенко А., Дем'янишин В. Взаємозв'язок необхідних компетентностей з готовністю майбутнього офіцера Національної гвардії України до виконання завдань. *Молодь і ринок*. 2024. № 1 (221). С. 112–117. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.296928>.
21. Медвідь М. М., Мартинюк А. В., Ктіторв М. О. Методика формування варіанту сценарію розвитку вищого військового навчального закладу. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2024. № 2. С. 7–15. DOI: <https://doi.org/10.59226/2786-6920.2.2024.6-15>.
22. Медвідь М. М., Плаксін А. А., Дем'янишин В. М., Власюк В. В., Нетребенко А. О. Методика перегляду змісту освітньої програми вищого військового навчального закладу. *Проблеми правоохоронної та освітньої діяльності*. 2025. № 1. С. 48–58. DOI: <https://doi.org/10.59226/3041-1971.1.2025.48-58>.
23. Ніконенко А. М. Структура, критерії й діагностика сформованості здатності майбутніх офіцерів до застосування штатного озброєння підрозділу. *Інноваційна педагогіка. Серія: Педагогічні науки*. Одеса, 2025. Вип. 83 (1). С. 41–46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/83.1.7>.
24. Про Національну гвардію України : Закон України від 13.03.2014 № 876-VI. URL: <http://surl.li/uiclg> (дата звернення: 08.02.2026).
25. Курок В. Мотивація учіння як провідний чинник пізнавальної активності студентів у ВНЗ. *Молодь і ринок*. 2015. № 2. С. 53–56.

26. Ніконенко А. М. Впровадження навчальної гри в освітній процес вищих військових навчальних закладів. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія: Педагогічні науки*. Глухів, 2025. Вип. 1 (57). С. 116–122. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-1-57-116-122>.

27. Medvid M., Trobyuk N., Storoška M., Lysychkina O., Medvid Yu. Experimental verification of the pedagogical conditions efficacy to build tolerance among future officers of the National Guard of Ukraine. *SHS Web of Conferences (ICHTML 2021)*. 2021. 104. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110403014>.

28. Попроцький І. С. Система підготовки військово-морських фахівців Румунії як сучасна модель підготовки офіцерських кадрів, прийнята в країнах-членах НАТО. *Педагогічний альманах*. 2019. Вип. 43. С. 172–180.

29. Радомський І. Виклики та важливі передумови подальшого розвитку освіти дорослих. *Проблеми освіти*. 2023. Вип. 1. С. 246–261. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.1-98.2023.16>.

CONTENT AND FUNCTIONAL MODEL OF FORMING THE ABILITY OF FUTURE OFFICERS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE TO USE STANDARD UNIT WEAPONS

Nikonenko Andrii

post-graduate student

Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

Introduction. *The transformation of service and combat activity of the National Guard of Ukraine and the expansion of the spectrum of operational tasks determine increased requirements for the professional training of future officers, in particular for their ability to use standard unit weapons in various operational conditions. Modern military education is focused on competence-based results, integration of combat experience, simulation technologies and practice-oriented pedagogical solutions. This actualizes the need for scientifically grounded pedagogical modeling of the process of forming the ability of future NGU officers to apply standard weapons of a unit.*

Purpose – *to substantiate and present a content-functional model of forming the ability of future officers of the National Guard of Ukraine to use standard unit weapons in the process of professional training at a higher military educational institution.*

Methods: *analysis of scientific and methodological literature and regulatory documents; comparison and generalization of pedagogical models of professional readiness of officers; structural and functional modeling; systematization; tabular modeling of model components.*

Results. *A content-functional model of forming the ability of future NGU officers to use standard unit weapons has been developed and characterized. The structure of this ability is defined as a set of interconnected motivational-value, cognitive, activity and reflexive-psychological components. The model includes methodological-target, organizational-content and result-evaluation blocks and is implemented through modular content, scenario-based tasks, case method, training exercises and simulation technologies. Pedagogical conditions that ensure the effectiveness of the model implementation are specified: integration of combat experience into training, interdisciplinary coordination of content, staged complication of tasks, and systematic feedback and diagnostics.*

Originality. *The originality of the study lies in the development of a specialized content-functional model focused specifically on forming the ability to use standard unit weapons, which integrates competence-based, activity and contextual approaches, combines simulation, case-based and game training technologies, and links component structure with measurable criteria and levels of formation.*

Conclusion. *The proposed model ensures systematic and practice-oriented formation of the ability of future NGU officers to use standard unit weapons and can be implemented in the professional training system of higher military educational institutions. Its application allows aligning learning outcomes, pedagogical technologies and diagnostic tools and increases the effectiveness of firearms and tactical training. The model can serve as a basis for further experimental verification and digital monitoring of training results.*

Keywords: *military education, professional training of future officers, firearms training, pedagogical model, competency-based approach, unit's standard issue weapons.*

References

1. Medvid, M. M. (2015). *Metodolohiia formuvannia i rozvytku liudskykh resursiv dlia vykorystannia u sluzhbovo-boiovii diialnosti* [Methodology of formation and development of human resources for use in service and combat activities]. Extended abstract of Doctor's thesis. Kharkiv [in Ukrainian].

2. Medvid, M., Babichev, A., Demianyshyn, V., Medvid, Yu., Bukhun, A. (2016). *Poperedu zmin u viiskovykh systemakh vyshchoi osvity ta profesiinoi oriantatsii* [Ahead of changes in military systems of higher education and professional orientation]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriya Pedagogichni nauky – Bulletin of Cherkasy University. Pedagogical Sciences Series*, 14, 76–87. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2018-14-45-52> [in Ukrainian].

3. Medvid, M., Medvid, Yu., Ktitorov, M. (2023). *Systema vnutrishnoho zabezpechennia yakosti vyshchoho viiskovoho navchalnoho zakladu: osoblyvosti, umovy rozvytku* [Internal quality assurance system of a higher military educational institution: features and development conditions]. Kyiv [in Ukrainian].

4. Medvid, M., Ktitorov, M., Medvid, Yu., Kurbatov, A., Pashynskiy, A., Kryvoruchko, V. (2022). Vrahuvannia tendentsii voiennoi polityky Ukrainy v orhanizatsii osvithnoho protsesu vyshchoho viiskovoho navchalnoho zakladu [Taking into account trends in Ukraine's military policy in organizing the educational process of a higher military educational institution]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Serii Pedagogichni nauky – Bulletin of Cherkasy University. Pedagogical Sciences Series*, 4, 29–37 [in Ukrainian].
5. Dziuba, P. (2022). Model formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do zastosuvannia informatsiinykh tekhnolohii u profesiinii diialnosti [Model of formation of readiness of future border guard officers to use information technologies in professional activity]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii Pedagogichni nauky – Collection of Scientific Papers of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Pedagogical Sciences Series*, 4, 43–55. <https://doi.org/10.32453/pedzbirnyk.v3i1i4.1273> [in Ukrainian].
6. Korol, Ya. (2018). Model formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv do zastosuvannia zasobiv radiatsiino-khimichnoho zakhystu [Model of formation of professional readiness of future officers to use radiation and chemical protection means]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii Pedagogichni nauky – Collection of Scientific Papers of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Pedagogical Sciences Series*, 2, 191–201 [in Ukrainian].
7. Khatsaiuk, O., Yeliseieva, O., Zhukov, V., Klymenko, V., Berezhnyi, Yu. (2020). Model formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv-pravookhorontsiv do zastosuvannia zakhodiv fizychnoho vplyvu v riznykh umovakh sluzhbovo-operatyvnoi diialnosti [Model of formation of readiness of future law enforcement officers to apply physical influence measures in various service-operational conditions]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative Pedagogy*, 29(2), 174–178. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/29-2.34> [in Ukrainian].
8. Lemeshko, O. (2017). Model formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do lokalizatsii nestandardnykh sytuatsii v punktakh propusku cherez derzhavnyi kordon [Model of formation of professional readiness of future border guard officers to localize non-standard situations at border crossing points]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy. Serii Pedagogichni nauky – Collection of Scientific Papers of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Pedagogical Sciences Series*, 1, 148–159 [in Ukrainian].
9. Zorii, Ya. (2018). Strukturno-funktsionalna model systemy formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv zapasu do viiskovo-profesiinoi diialnosti [Structural and functional model of the system of forming readiness of future reserve officers for military professional activity]. *Naukovyi visnyk NUBiP Ukrainy. Serii Pedagogika, psykholohiia, filosofii – Scientific Bulletin of NULES of Ukraine. Pedagogy, Psychology, Philosophy Series*, 291, 103–109 [in Ukrainian].
10. Pavliuk, T. (2017). Model formuvannia profesiinoi hotovnosti do roboty z personalom maibutnikh ofitseriv-prykordonnykiv [Model of formation of professional readiness for personnel work of future border guard officers]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti – Pedagogy of Creative Personality Formation*, 56–57, 296–300 [in Ukrainian].
11. Kryvoruchko, V. (2024). Model formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv NHU do vykonannia zavdan z okhorony hromadskoi bezpeky i poriadku, konvoivannia, ekstradytsii ta okhorony pidsudnykh [Model of formation of readiness of future NGU officers to perform tasks of public security protection, escort, extradition and protection of defendants]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative Pedagogy*, 77, 131–136. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/77.26> [in Ukrainian].
12. Medvid, Yu. (2018). Vyznachennia sutnosti i struktury hotovnosti maibutnikh ofitseriv zapasu do sluzhbovo-boiovoi diialnosti [Defining the essence and structure of readiness of future reserve officers for service and combat activity]. *Naukovi zapysky kafedry pedahohiky KhNU im. Karazina – Scientific Notes of the Department of Pedagogy of Karazin Kharkiv National University*, 43, 209–226 [in Ukrainian].
13. Markov, O., Samsonov, Yu., Borodin, S., Shemchuk, V., Atamanenko, I. (2021). Formuvannia profesiinykh kompetentnosti maibutnikh ofitseriv riznykh instytutsii sektora bezpeky i oborony Ukrainy v systemi vohnevoyi pidhotovky z vykorystanniam suchasnykh tekhnichnykh zasobiv navchannia [Formation of professional competencies of future officers of security and defense institutions in firearms training using modern technical learning tools]. *Innovatsiina pedahohika – Innovative Pedagogy*, 32(2), 194–198. <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/32-2.39> [in Ukrainian].
14. Samsonov, Yu., Ilchenko, S., Markov, O., Partyko, N., Borodin, S., Diachenko, K., Kushnarov, B. (2022). Kryterii ta rivni sformovanosti hotovnosti zdobuvachiv vyshchoi osvity do praktychnoi strilby [Criteria and levels of readiness formation of higher education students specializing in practical shooting]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 15 – Scientific Journal of Dragomanov NPU. Series 15*, 2, 106–111. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.2\(146\).23](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2022.2(146).23) [in Ukrainian].
15. Medvid, M., Biriukov, O., Nikonenko, A., Zadorozhnyi, K., Povar, O., Mahmet, T. (2023). Eksperymentalna perevirka efektyvnosti pedahohichnykh umov formuvannia zdibnosti do zastosuvannia shtatnoho ozbroiennia pidrozdilu [Experimental verification of pedagogical conditions effectiveness for forming the ability to use standard unit weapons]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Serii Pedagogichni nauky – Bulletin of Cherkasy University. Pedagogical Sciences Series*, 2, 39–48. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-2-39-48> [in Ukrainian].
16. Kurok, V., Lutsenko, H., Zinchenko, V. (2024). Zastosuvannia keis-metodu v protsesi formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv Natsionalnoi hvardii Ukrainy do vykonannia sluzhbovo-boiovykh zavdan [Application of the case method in the process of forming the readiness of future officers of the National Guard of Ukraine to perform service and combat tasks]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka. Serii: Pedagogichni nauky – Bulletin of Hlukhiv Oleksandr Dovzhenko National Pedagogical University. Pedagogical Sciences Series*, 3(56), 10–17. <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-3-56-10-17> [in Ukrainian].
17. Medvid, M., Krasovskyi, P., Ktitorov, M., Sovinskyi, P., Kruhlov, S., Zinchenko, S. (2025). Pidvyshchennia rivnia sformovanosti intehralnoi kompetentnosti kursantiv ta slukhachiv Kyivskoho instytutu Natsionalnoi hvardii Ukrainy z

vykorystanniam symulatsiinykh tekhnolohii [Increasing the level of integral competence formation of cadets and trainees of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine using simulation technologies]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seriiia Pedagogichni nauky – Bulletin of Bohdan Khmelnytsky Cherkasy National University. Pedagogical Sciences Series*, 3, 117–127. <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-3-117-127> [in Ukrainian].

18. Medvid, M., Storoška, M., Kurbatov, A., Medvid, Y., Bunechko, A. (2024). Enhancing combat readiness via evidence-based pedagogical innovations in National Guard of Ukraine officer training. *Educational Dimension*, DOI: 10.55056/ed.803 [in English].

19. Medvid, M., Kryvoruchko, V., Kurbatov, A., Havryshchuk, M., Nikonenko, A., Semenov, M. (2023). Vychennia ta vprovadzhennia boiovoho dosvidu yak peredumova formuvannia hotovnosti maibutnikh ofitseriv do sluzhbovo-boiovoi diialnosti [Study and implementation of combat experience as a prerequisite for forming readiness of future officers for service and combat activity]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu imeni Bohdana Khmelnytskoho. Seriiia Pedagogichni nauky – Bulletin of Bohdan Khmelnytsky Cherkasy National University. Pedagogical Sciences Series*, 4, 66–74. DOI: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-66-74> [in Ukrainian].

20. Medvid, Yu., Nikonenko, A., Demianyshyn, V. (2024). Vzaiemozviazok neobkhidnykh kompetentnosti z hotovnistiu maibutnoho ofitsera Natsionalnoi hvardii Ukrainy do vykonannia zavdan [Relationship between required competencies and readiness of a future National Guard officer to perform tasks]. *Molod i rynek – Youth and the Market*, 1(221), 112–117. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2024.296928> [in Ukrainian].

21. Medvid, M., Martyniuk, A., Kitorov, M. (2024). Metodyka formuvannia variantu stsenariiu rozvytku vyshchoho viiskovoho navchalnoho zakladu [Methodology for forming a scenario variant of higher military educational institution development]. *Naukovyi visnyk Kyivskoho instytutu Natsionalnoi hvardii Ukrainy – Scientific Bulletin of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine*, 2, 7–15 [in Ukrainian].

22. Medvid, M., Plaksin, A., Demianyshyn, V., Vlasiuk, V., Netebenko, A. (2025). Metodyka perehliadu zmistu osvithoi prohramy vyshchoho viiskovoho navchalnoho zakladu [Methodology for revising the content of an educational program of a higher military educational institution]. *Problemy pravoohoronnoi ta osvithoi diialnosti – Problems of Law Enforcement and Educational Activity*, 1, 48–58. <https://doi.org/10.59226/3041-1971.1.2025.48-58> [in Ukrainian].

23. Nikonenko, A. (2025). Struktura, kryterii i diahnozyka sformovanosti zdibnosti maibutnikh ofitseriv do zastosuvannia shtatnoho ozbroiennia pidrozdilu [Structure, criteria and diagnostics of the formation of the ability of future officers to use standard unit weapons]. *Innovatsiina pedagogika – Innovative Pedagogy*, 83(1), 41–46. <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/83.1.7> [in Ukrainian].

24. Pro Natsionalnu hvardiiu Ukrainy: Zakon Ukrainy № 876-VI vid 13.03.2014 [On the National Guard of Ukraine: Law of Ukraine No. 876-VI of March 13, 2014]. Retrieved from <http://surl.li/uiclg> [in Ukrainian].

25. Kurok, V. (2015). Motyvatsiia uchinnia yak providnyi chynnyk piznavalnoi aktyvnosti studentiv u VNZ [Learning motivation as a leading factor of students' cognitive activity in higher education institutions]. *Molod i rynek – Youth and the Market*, 2, 53–56 [in Ukrainian].

26. Nikonenko, A. (2025). Vprovadzhennia navchalnoi hry v osvithii protses vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladiv [Implementation of educational games in the educational process of higher military educational institutions]. *Visnyk Hlukhivskoho natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni Oleksandra Dovzhenka. Seriiia: Pedagogichni nauky – Bulletin of Hlukhiv Oleksandr Dovzhenko National Pedagogical University. Pedagogical Sciences Series*, 1(57), 116–122. <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-1-57-116-122> [in Ukrainian].

27. Medvid, M., Trobyuk, N., Storoška, M., Lysyckina, O., Medvid, Yu. (2021). Experimental verification of the pedagogical conditions efficacy to build tolerance among future officers of the National Guard of Ukraine. *SHS Web of Conferences*, 104. <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110403014> [in English].

28. Poprotskyi, I. (2019). Systema pidhotovky viiskovo-morskykh fakhivtsiv Rumunii yak suchasna model pidhotovky ofitseriv kadrov, pryiniata v krainakh-chlenakh NATO [The system of training naval specialists in Romania as a modern model of officer training adopted in NATO member states]. *Pedagogichnyi almanakh – Pedagogical Almanac*, 43, 172–180 [in Ukrainian].

29. Radomskyi, I. (2023). Vyklyky ta vazhlyvi peredumovy podalshoho rozvytku osvity doroslykh [Challenges and important prerequisites for further development of adult education]. *Problemy osvity – Problems of Education*, 1, 246–261. <https://doi.org/10.52256/2710-3986.1-98.2023.16> [in Ukrainian].

Авторське право ©2026 автори, всі права захищено. Автори погоджуються, що ця стаття залишається у відкритому доступі на умовах Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.

Отримано редакцією 8.02.2026 р.
Прийнято редакцією 8.03.2026 р.
Опубліковано 6.04.2026 р.